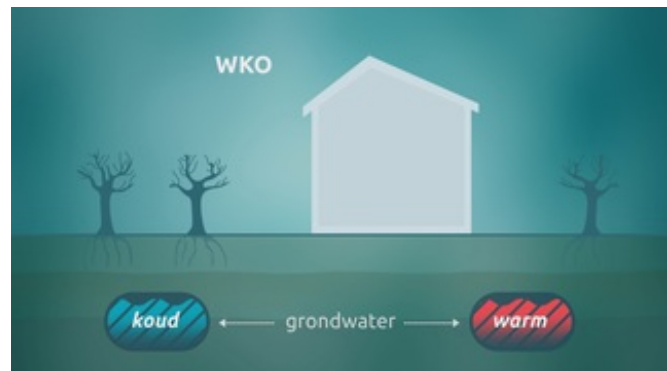

Maandlasten warmte-koudeopslag extreem hoog

radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/maandlasten-warmte-koudeopslag-extreem-hoog

Het kan een van de meest energiezuinige systemen zijn om je huis te verwarmen, een warmtenet met warmte-koudeopslag (WKO). Er is geen gas voor nodig en je maakt gebruik van warmte die niet opgewekt is, maar opgeslagen in de grond. In bepaalde wijken met een WKO-systeem klagen gebruikers echter al jaren over hoge prijzen en slecht werkende verwarming.

Het merendeel van de WKO-installaties wordt gebruikt voor bedrijven en ziekenhuizen, maar ze worden ook in woonwijken en appartementencomplexen aangelegd. Met name een jaar of 10 geleden waren ze populair als alternatief voor gas. Maar niet alle gebruikers hebben goede ervaringen met hun WKO-systeem.

Aanbieders hebben monopoliepositie

Aanbieders van warmte hebben een monopoliepositie. Er ligt maar een warmtenet in een wijk of appartementencomplex en alle bewoners zijn daar verplicht op aangesloten. Als je je wil laten afsluiten van het warmtenet betaal je vaak een hoge prijs. Je kunt dus niet, zoals bij gas en elektriciteit, overstappen naar een andere aanbieder als je niet tevreden bent.

In 2014 is de Warmtewet in werking getreden. Daarin is opgenomen dat de Autoriteit Consument en Markt (ACM) elk jaar maximumtarieven voor warmte vaststelt. Die berekent de ACM op grond van het 'Niet Meer Dan Anders-principe' (NMDA). Dat betekent dat je voor warmte gemiddeld niet meer zou moeten betalen dan je voor gas zou betalen in een vergelijkbaar huis met een gasgestookte CV-ketel.

Grootste deel bestaat uit vastrecht

Toch betalen sommige gebruikers in de praktijk twee keer zoveel voor hun warmte dan ze voor gas zou betalen. Het grootste deel daarvan bestaat meestal uit vastrecht, kosten die je dus al betaalt als je nooit de verwarming aanzet. Een van de oorzaken is dat niet alle tarieven die warmteleveranciers vragen gereguleerd zijn. Vanaf 1 januari 2020 vallen een aantal nieuwe kostenposten onder een maximumtarief, waaronder de vaste prijs voor de levering van koude.

Een andere reden voor de hoge tarieven is de manier waarop de maximumtarieven berekend worden. Er is bijvoorbeeld kritiek op het soort cv-ketel dat gebruikt wordt om te bepalen hoeveel mensen gemiddeld voor gas betalen, die ketel zou ouderwets en duur zijn in vergelijking met de meest verkochte cv-ketels. Bovendien geldt hetzelfde tarief ook voor mensen in sociale huurwoningen, terwijl zij geen cv-ketel aan hoeven te schaffen.

Als de gastarieven stijgen, omdat de overheid wil dat mensen een prikkel hebben om te kiezen voor isolatie van huizen of overschakelen op een alternatief voor gas, dan stijgen ook de maximumtarieven voor warmte. Daarbij gaat de hogere energiebelasting naar de staatskas, terwijl een hoger tarief voor warmte een grotere winst voor bedrijven betekent. In de laatste rendementsmonitor van de ACM bleek al dat sommige grote energiebedrijven een hogere winst op warmte maken dan door de ACM redelijk wordt gevonden.

Minister Wiebes stelt in een reactie dat hij het belangrijk vindt dat mensen die op een warmtenet zijn aangesloten gemiddeld niet meer betalen dan mensen met een CV-ketel, maar dat uit onze voorbeelden blijkt dat dat niet altijd het geval is. Hij heeft de wet per komende 1 januari aangepast om op meer tarieven een maximum in te stellen.

De ACM geeft aan dat het niet altijd lukt om te voldoen aan het uitgangspunt dat gebruikers van warmte niet meer betalen dan ze met een gasaansluiting zouden doen. Nieuwe regelgeving per 1 januari zal meer mogelijkheden bieden om consumenten te beschermen. Warmteleveranciers moeten aangeven wat het verbruik van bewoners is en welke tarieven zij rekenen voor vaste en variabele kostenposten. De leverancier hoeft niet inzichtelijk te maken welke kosten hij maakt voor het WKO-systeem. Dat hoeft een bakker ook niet te doen bij het bakken van brood.

Het Woningbedrijf Velsen geeft aan dat zij sinds 1 juli niet meer onder de warmtewet vallen als woningcorporatie, maar dat zij nog wel de maximumtarieven van de ACM in acht houden.

Eneco geeft aan dat de situatie in Diemen erg complex is omdat er lange tijd technische problemen en daardoor veel storingen waren en omdat het WKO-systeem eerst niet en na een uitspraak van de rechter wel onder de warmtewet viel. Pas bij de herziene warmtewet van afgelopen 1 juli is er duidelijkheid over de spelregels voor WKO-systemen, dat ontbrak volgens Eneco tot nu toe voor De Sniep.

Tweede Kamerleden William Moorlag (PvdA), Tom van der Lee (GroenLinks) en Sandra Beckerman (SP) herkennen de klachten over hoge prijzen voor warmte en willen dat warmte betaalbaar blijft voor mensen die van het gas af gaan. Moorlag pleit voor een geschillencommissie zoals de Huurcommissie waar gebruikers aan kunnen kloppen als ze klachten hebben over hun warmteleverancier. Sandra Beckerman en Tom van der Lee zoeken graag inspiratie in het Deense model, waar veel warmtenetten zijn,

met veel lagere prijzen dan in Nederland en hoge tevredenheid. De warmtenetten zijn grotendeels in handen van corporaties van burgers en de tarieven zijn gebaseerd op de kosten die gemaakt worden.

Matthijs Sienot (D66) heeft recent een actieplan gepresenteerd waarin hij pleit voor een alternatief voor de huidige beprijzing van warmte en voor het doorbreken van het monopolie van warmteleveranciers.